

Compliance ako rámec podpory zdravia

PhDr. S. Kelčíková, PhD.

Compliance

- Verejnosť sa stávala čoraz vzdelanejšou v oblasti prevencie ochorení a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti uznali, že prevencia ochorení (disease prevention) je efektívnejšia ako proces vyrovnávania sa a zvládania, už vypuknutých ochorení.
- Tak došlo k nárastu aktivít podpory zdravia. Je dôležité pochopiť, že korene podpory zdravia pochádzajú z **compliance**.

Compliance

- Sackett a Haynes v roku (1976) definovali „compliance“ ako mieru alebo rozsah ochoty v rámci ktorej, správanie pacienta v zmysle užívania predpísaných liekov, dodržiavania diéty a vykonávania iných zmien životného štýlu sa zhoduje s klinickými predpismi.

Compliance

- Údaje o „compliance“ sú klinicky relevantné len vtedy, ak sú spojené so simultánnym dosiahnutím liečebných cieľov.
- Táto definícia ovplyvňuje výskum a literatúru týkajúcu sa „compliance“ v dvoch hlavných oblastiach .

I. Oblasť compliance

1. Spája kontrolu ochorení s compliance k terapeutickému režimu, čiže kontrola je výsledkom compliance s predpísanou liečbou.

Lekár určuje dávku a načasovanie liekov, špecifickú diétu ktorú má pacient dodržiavať a druh monitorovania telesných funkcií, ktoré ma realizovať pacient. Uskutočňovanie všetkých aktivít, ktoré sú ordinované je predpokladom, ktorý priamo vedie ku kontrole ochorenia. Compliance bola meraná v zmysle rozsahu v akom pacient vykonáva tieto aktivity.

II. Oblast' compliance

2. Pacientova adherencia k predpísanej liečbe/ liečebnému režimu sa stáva stredobodom rozdielu compliance alebo noncompliance.

Noncompliance je definovaná ako zlyhanie pacienta v dodržiavaní klinických predpisov, ktoré určil lekár (Hays & DiMatteo, 1981, s. 37).

Pacientova noncompliance s lekárskymi predpismi naznačuje nedostatok vedomosti, rebéliu alebo emocionálnu nestabilitu (Leventhal, Zimmerman, & Gutmann, 1984; Trostle, 1988).

Úlohou edukátorov

- Motivovať pacienta aby videl význam liečebných plánov ako prostriedku na dosiahnutie zdravia a kontrolovania ochorenia.
- Poskytnúť pacientovi také vedomosti a zručnosti, ktoré sú potrebné na zvládnutie kontinuálnej starostlivosti bez dennej profesionálnej supervízie.
- Povzbudzovať pacienta k zmene jeho vzorcov správania za účelom jeho prispôsobenia sa liečebnému režimu.

Compliance

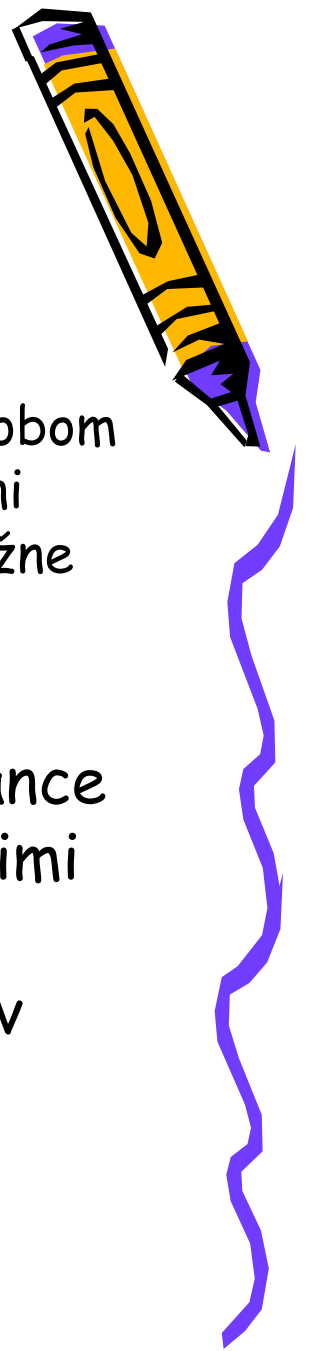

- Aj napriek predpísaným liečebným plánom za účelom liečby ochorenia a realizovanej edukácie, ktorá informovala pacientov o význame týchto lekárskejších preskripcií je miera noncompliancie notoricky vysoká.

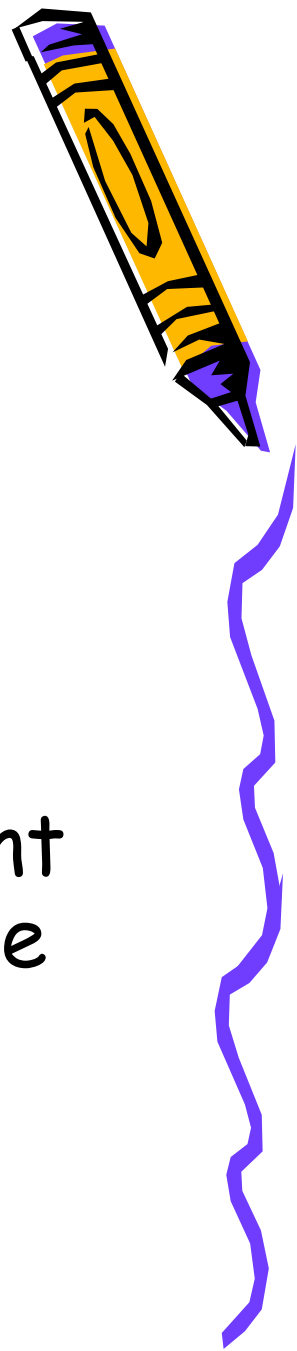
Compliance

- V roku 1976 sa zaznamenalo, že compliance pri krátkodobom liečebnom režime výrazne klesá tak, ako stúpa počet dni liečby a miera compliance pri dlhodobej liečbe je približne 50%.
- Ďalšie výskumné štúdie zaoberajúce sa compliance s predpisovanými liečebnými režimami týkajúcimi sa farmakoterapie tvrdia, že compliance je naďalej problémom, nakoľko až 33% pacientov nikdy neberie svoje lieky.

Compliance

- Pojem „compliance“ ako schopnosť a ochota pacienta dodržiavať predpísanú liečbu.
- Non-compliance znamená, že pacient vedome alebo nevedome nedodržiava naordinovanú liečbu.

Compliance

- Takmer všetky návštevy u lekára a zdravotníckych pracovníkov sa končia radou pacientovi.
- Odporúčajú sa kontrolné vyšetrenia , môžu sa predpísať lieky s návodom na ich užívanie,
- alebo sa navrhne zmena správania, napríklad prestať fajčiť, znížiť telesnú hmotnosť.

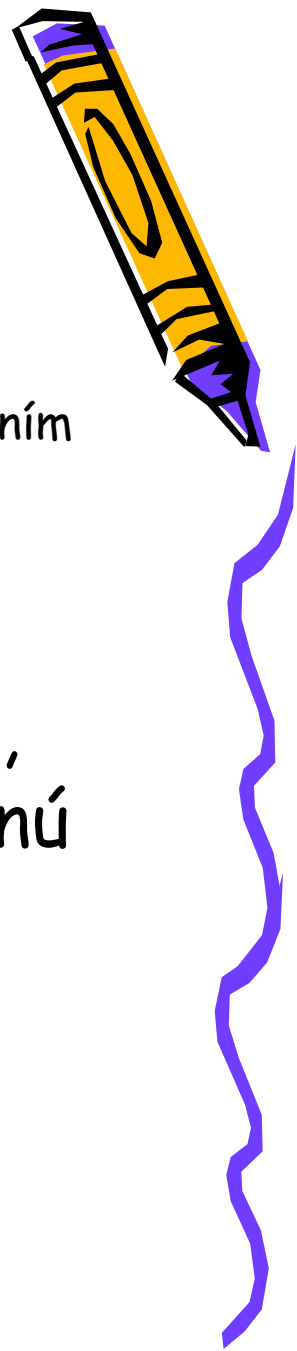
Compliance

- Kaplan (1993, s.94) uvádza viacero štúdií ktoré poukazujú na to, že podiel „noncompliance“ je variabilný.
- Spomínaných 33% pacientov nedodržiava odporúčanú liečbu dôsledne.
- Ide najmä o pacientov, ktorí majú dodržiavať režim, meniaci ich spôsob života. Napríklad zmena telesnej aktivity.
- V súvislosti s touto skutočnosťou je významné pre potreby edukácie a podpory zdravia aby zdravotnícki pracovníci dokázali odhadnúť „compliance“ svojich pacientov.

Compliance

- Kozierová (1996, s.278) popisuje compliance v súvislosti s učením ako ochotu, poddajnosť.
- Compliance sa prejaví, keď jednotlivец rozpozná potrebu učenia a akceptuje ju, teda dobrovoľne vydáva energiu potrebnú na to aby sa niečo nové naučil, čo sa následne prejaví na jeho správaní.

Compliance

- Pacient s diagnózou diabetes sa ochotne učí, aké zásady dietoterapie (zmeny v stravovaní) má uplatňovať a na základe získaných vedomostí mení svoje správanie v stravovaní.
- Kaplan (1993, s. 94- 102) širšie rozoberá teórie o „compliance“ a uvádza, že jedným z hlavných problémov pri skúmaní „compliance“ je získavanie správnych údajov o dodržiavaní lekárskeho pokynu.

